

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– ALBANIJA–**

**Bruxelles, 22. svibnja 2026.
(OR. en)**

AD 13/26

LIMITE

CONF-ALB 3

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: PRIVREMENO ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

- 1. skupina poglavlja: Temeljna pitanja

PREGOVORI O PRISTUPANJU

ALBANIJA

PRIVREMENO ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

Skupina pregovaračkih poglavlja: 1.

Temeljna pitanja

Među ostalim: funkcioniranje demokratskih institucija, reforma javne uprave, poglavlje 23. – Pravoosuđe i temeljna prava, poglavlje 24. – Pravda, sloboda i sigurnost, gospodarski kriteriji, poglavlje 5. – Javna nabava, poglavlje 18. – Statistika, poglavlje 32. – Financijski nadzor

PRIVREMENO ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

EU se slaže s time da je Albanija općenito ispunila privremena mjerila utvrđena u početnom Zajedničkom stajalištu Europske unije (AD 18/24 CONF-ALB 3). Na temelju te procjene ovim privremenim zajedničkim stajalištem EU-a dopunjuje se Zajedničko stajalište EU-a o otvaranju 1. skupine poglavlja, u kojoj su već utvrđeni stajalište EU-a i mjerila za zatvaranje poglavlja 5., 18. i 32., koja su i dalje valjana. Ovo privremeno zajedničko stajalište EU-a služi, među ostalim, za utvrđivanje preostalih mjerila za zatvaranje u okviru te skupine poglavlja.

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Albanijom (AD 5/22 CONF-ALB 2) te podliježe pregovaračkim načelima potvrđenima u okviru te konferencije, a posebice sljedećem:

- bilo kakvim mišljenjem koje su Albanija ili EU izrazili u vezi s određenim poglavljem pregovora ni na koji se način ne dovodi u pitanje stajalište koje se može zauzeti u vezi s drugim poglavljima;
- dogovori postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima, čak i djelomični dogovori, ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne sveobuhvatan dogovor o svim poglavljima;
- kao i zahtjevima navedenima u točkama 3., 5., 10., 14., 16., 31., 33., 36., 38., 39., 46., 47. i 48. pregovaračkog okvira.

EU potiče Albaniju da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima i njihovom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a. EU ističe potrebu za osiguravanjem potpune provedbe ključnih reformi i zakonodavstva u cijeloj skupini poglavlja o temeljnim pitanjima, uključujući postizanje dobrih rezultata kako je navedeno u nastavku.

EU primjećuje da Albanija u svojem stajalištu AD 19/24 CONF-ALB 4 prihvaća pravnu stečevinu EU-a u okviru 1. skupine poglavlja, kako je na snazi 2. listopada 2024., te da će biti spremna provesti je do datuma pristupanja Europskoj uniji.

EU sa zadovoljstvom prima na znanje različite korake i mjere koje je Albanija donijela i provela, među ostalim na temelju svojih planova za vladavinu prava, reformu javne uprave i funkcioniranje demokratskih institucija, kao i njezine napore da ispuni privremena mjerila utvrđena u dokumentu AD 18/24 CONF-ALB 3.

1. Funkcioniranje demokratskih institucija

EU s posebnom pozornošću prima na znanje da je Albanija nastavila konsolidirati svoje demokratske institucije te da njezin pravni i institucionalni okvir omogućuje demokratski izborni proces. EU potiče Albaniju da ukloni preostale pravne nejasnoće i razlike koje je istaknuo OESS/ODIHR te uzme u obzir i druge zajedničke preporuke OESS-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije, posebno u pogledu izbornog zakonodavstva, pravila i uprave, koje također treba pravodobno i učinkovito provesti s obzirom na predstojeće lokalne izbore. EU odlučno poziva Albaniju da dodatno ojača zakonodavstvo o medijima u izbornim kampanjama, osobito o političkom oglašavanju, dezinformacijama i internetskim platformama, da ga uskladi s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima te da ga učinkovito provede. EU naglašava da je, iako je većina stranaka potpisala dobrovoljni kodeks ponašanja u vezi s digitalnim kampanjama, i dalje prevladavao polarizirajući i manipulativni sadržaj, a napore u pogledu praćenja bili su ograničeni. EU naglašava da Albanija treba osigurati jednake uvjete za sve kandidate poduzimanjem mjera za sprečavanje zlouporabe državnih sredstava i institucijskog utjecaja, kao i smanjenjem utjecaja pokroviteljskih mreža. EU prima na znanje osnivanje međustranačkog parlamentarnog odbora posvećenog izornoj reformi, koje bi trebalo dovesti do uključivog i konstruktivnog političkog dijaloga, kao i savjetovanja sa svim dionicima.

EU potiče daljnju konsolidaciju institucionalne uloge albanske skupštine i prima na znanje korake u tom pogledu. EU primjećuje da su parlamentarne sjednice i dalje obilježene napetostima i ograničenim nadzorom izvršne vlasti. EU nadalje napominje da je za usklađivanje zakonodavstva povezanog s pravnom stečevinom potreban temeljit postupak s dovoljno vremena za opsežna savjetovanja i očekuje da će se to osigurati u uključivom dijalogu s relevantnim akterima, uključujući civilno društvo. U tom pogledu EU podsjeća da je važno da se Albanija suzdrži od svih zakonodavnih mjera koje nisu u skladu s europskim standardima. EU potiče daljnje napore za povećanje transparentnosti i odgovornosti, integriteta i djelotvornosti, među ostalim u pogledu interakcija unutar Parlamenta te između Parlamenta i nevladinih organizacija / organizacija civilnog društva, između ostalog u pogledu pravodobnosti parlamentarnih objava. EU podsjeća da funkcionalan Parlament mora moći održivo provoditi učinkovit i neometan nadzor nad izvršnom vlašću, među ostalim putem istražnih odbora, kao i svoju zakonodavnu ulogu, radeći transparentno, odgovorno, učinkovito i s integritetom, između ostalog putem konstruktivnog i uključivog političkog dijaloga, koji će se voditi i unutar političkih stranaka. Jamčenje tih funkcija središnji je stup pristupnog procesa.

EU naglašava da je pravni, regulatorni i institucionalni okvir za **civilno društvo** općenito uspostavljen, ali da su potrebna poboljšanja kako bi se omogućila potpuna provedba pravnog okvira, osobito u vezi s postupcima registracije. EU napominje da je nužno poboljšati postupke savjetovanja radi povećanja njihove uključivosti, učinkovitosti i kvalitete, i na središnjoj i na lokalnoj razini, te da su potrebni dodatni naponi i resursi, uključujući transparentno javno financiranje, kako bi se osiguralo održivo i poticajno okruženje za civilno društvo.

2. Reforma javne uprave

EU primjećuje da je uspostavljen **strateški okvir** Albanije za **javnu upravu**. EU prima na znanje osnivanje međustranačkog parlamentarnog odbora posvećenog teritorijalnoj reformi. EU pozdravlja donošenje nove Strategije za reformu javne uprave za razdoblje 2025. – 2030. i nove Strategije za upravljanje javnim financijama za razdoblje 2024. – 2030. te podsjeća da je važno da buduće reforme budu usklađene s europskim i međunarodnim standardima i da se provode putem uključivog dijaloga sa svim dionicima, kao što su civilno društvo i predstavnici nacionalnih manjina. EU naglašava da bi trebalo osigurati učinkovitu i pravodobnu provedbu tih strategija, i na središnjoj i na lokalnoj razini, te potiče Albaniju da poboljša okvire za praćenje i izvješćivanje. Trebalo bi osigurati sveukupnu dosljednost Strategije za reformu javne uprave s drugim strateškim dokumentima i dokumentima za planiranje politika, kao i financijsku održivost mjera povezanih s reformom javne uprave. EU također naglašava da je sustav koordinacije politika i dalje složen i da bi ga trebalo dodatno pojednostavniti.

EU ističe umjerenu pripremljenost Albanije u vezi s **razvojem i koordinacijom politika**. U području razvoja politika u velikoj su mjeri uspostavljeni pravna osnova i institucionalni ustroj za dosljedno oblikovanje politika. EU ističe da Albanija treba unaprijediti svoj regulatorni okvir kako bi poboljšala srednjoročno planiranje politika, poboljšala kvalitetu procjena regulatornog učinka i javnih savjetovanja te proširila njihovu primjenu na cjelokupno sekundarno zakonodavstvo. EU primjećuje da bi Albanija trebala osigurati odgovarajuće daljnje postupanje nakon javnih savjetovanja i omogućiti veće sudjelovanje civilnog društva, posebno u praćenju provedbe pravne stečevine. EU naglašava da Albanija treba ojačati ulogu parlamentarnog nadzora nad vladom temeljitim i uključivim političkim dijalogom i javnim savjetovanjem.

EU primjećuje da je albansko zakonodavstvo o **javnoj službi** općenito usklađeno s temeljnim načelima transparentnog zapošljavanja, promaknuća i otpuštanja na temelju zasluga. Međutim, odredbe o zapošljavanju i promaknuću na temelju zasluga treba dosljedno provoditi i pratiti u praksi na svim razinama. EU prima na znanje korake koje je Albanija poduzela kako bi revidirala zakonodavstvo o javnoj službi s ciljem poboljšanja zapošljavanja na temelju zasluga i zapošljavanja na višim razinama te poziva Albaniju da ostvari napredak u donošenju i provedbi tog zakonodavstva. EU prima na znanje dovršetak reforme plaća javnih službenika, uključujući njezino proširenje na lokalne uprave. EU ističe da Albanija treba dodatno uskladiti i provesti sustav klasifikacije radnih mjesta u svim institucijama. EU naglašava da je važno da Albanija osigura javnu upravu koja je sposobna učinkovito provesti pravnu stečevinu i reforme povezane s EU-om, jačajući institucionalnu odgovornost, među ostalim u upotrebi vanjskog stručnog znanja, te da mobilizira održivo javno financiranje.

EU prima na znanje rad Albanije na poboljšanju pravnog okvira za **organizaciju središnjih upravnih tijela**. EU poziva Albaniju da ostvari napredak u učinkovitoj provedbi revidiranog Zakona o organizaciji i funkcioniranju državne uprave. EU odlučno poziva Albaniju da ojača nadzor nadležnih ministarstava nad podređenim agencijama. EU potiče Albaniju da poboljša transparentnost javnih institucija, među ostalim jačanjem pristupa građana javnim informacijama. EU podsjeća da je važno da Albanija zaštiti podjelu odgovornosti između središnje i lokalne razine vlasti, uključujući autonomiju lokalne vlasti, kako je utvrđeno u pravnom sustavu Albanije i uzimajući u obzir preporuke relevantnih međunarodnih tijela.

EU podsjeća da je digitalizacija put prema boljoj javnoj upravi kojim se pružaju transparentnije, učinkovitije, djelotvornije i visokokvalitetne e-usluge uz niže administrativne troškove i manje opterećenje za građane i poduzeća. EU prima na znanje općenito visok stupanj **digitalizacije javnih usluga** u Albaniji, koja obuhvaća oko 95 % svih javnih usluga. EU poziva Albaniju da dodatno zajamči jednako postupanje i dostupnost administrativnih usluga za sve građane i poduzeća. EU potiče Albaniju da pojača napore za pojednostavnjenje administrativnih postupaka i usluga te da ojača kibernetičku sigurnost. EU pozdravlja donošenje nacionalnog okvira za interoperabilnost u skladu s najnovijim europskim okvirom za interoperabilnost. EU potiče Albaniju da nastavi pratiti razvoj digitalne pravne stečevine EU-a, osobito zakonodavstvo EU-a o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja (Uredba eIDAS), kako bi se uspostavila nacionalna lisnica za digitalni identitet.

EU primjećuje da je uspostavljen okvir za **upravljanje javnim financijama**, iako ima prostora za daljnja poboljšanja. EU primjećuje da je Albanija ostvarila određeni napredak u poboljšanju svojeg srednjoročnog proračunskog okvira i pozdravlja donošenje Srednjoročne strategije u vezi s prihodima za razdoblje 2024. – 2027. EU poziva Albaniju da u potpunosti ponovno uspostavi praksu provođenja rebalansa proračuna putem Parlamenta i da ograniči uporabu normativnih akata na iznimne i opravdane okolnosti, osiguravajući pritom da Parlament u potpunosti ostvaruje svoja proračunska prava. EU naglašava da je važno da Albanija poveća institucionalne kapacitete za praćenje fiskalnih rizika i unaprijedi upravljanje javnim ulaganjima. EU potiče Albaniju da uspostavi i operacionalizira fiskalno vijeće kako bi se ojačala vjerodostojnost fiskalnih politika u zemlji.

3. Poglavlje 23.: Pravosuđe i temeljna prava

EU ističe da je zakonodavni i institucionalni okvir Albanije u velikoj mjeri usklađen s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima u pogledu **funkcioniranja pravosuđa**. EU poziva Albaniju da konsolidira provedbu reformi putem revidirane Strategije za pravosuđe za razdoblje 2024. – 2030., čime bi se omogućilo poboljšanje međuinstitucijske suradnje, redovito praćenje te poboljšano prikupljanje i analiza podataka.

EU primjećuje napredak Albanije u pogledu **neovisnosti i nepristranosti** pravosudnog i tužiteljskog sustava. EU prima na znanje dosadašnja postignuća Albanije i njezine planove da nastavi razvijati kapacitete, neovisnost i učinkovitost samoupravnih pravosudnih tijela i konsolidirati napredak imenovanjima i napredovanjem u karijeri na temelju zasluga, unapređenjem transparentnosti napredovanja te strogim poštovanjem i dosljednom provedbom periodičnih provjera integriteta tijekom karijere sudaca. EU također prima na znanje korake koje je Albanija poduzela kako bi ispunila visoke standarde utvrđene u postupku provjere i naglašava potrebu da Albanija te standarde održivo štiti i zadrži. EU nadalje poziva Albaniju da u praksi osigura učinkovitu primjenu pravila o nasumičnoj dodjeli predmeta, iako su potrebni dodatni naponi kako bi ona postala u potpunosti automatizirana. EU izražava žaljenje i potiče Albaniju da učinkovito reagira na sve češće i zabrinjavajuće pokušaje javnih dužnosnika ili političara, među ostalim na visokim razinama, da vrše neprimjeren utjecaj na pravosudne institucije, uključujući Specijaliziranu strukturu za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala (SPAK), i osobno napadaju suce i tužitelje te potiče Albaniju da dodatno ojača otpornost pravosudnih institucija na unutarnje i vanjsko upletanje, među ostalim osiguravanjem toga da Visoko sudbeno vijeće i Visoko tužiteljsko vijeće nastave odlučno reagirati na napade predstavnika izvršne ili zakonodavne vlasti na pravosuđe. Napominjući prethodne slučajeve nepotpune i zakašnjele provedbe odluka izvršne i zakonodavne vlasti, EU snažno ističe potrebu da izvršna i zakonodavna vlast u Albaniji u potpunosti poštuju neovisnost pravosuđa i kao prioritet u cijelosti provedu obvezujuće odluke Ustavnog suda. EU nadalje naglašava da bi se zakonodavstvo i prakse u vezi s ukidanjem imuniteta trebali rukovoditi europskim standardima, posebno onima utvrđenima u mišljenjima i preporukama Venecijanske komisije. EU ističe da je važno da Albanija pri imenovanju svih članova samoregulatornih tijela i drugih ključnih pravosudnih i tužiteljskih tijela osigura najviše standarde koji se temelje na integritetu, transparentnosti i zaslugama.

EU primjećuje da Albanija ima pravni i institucionalni okvir kojim se osigurava solidno uređenje trajne **odgovornosti** pravosudnog sustava. EU pozdravlja dovršetak postupka provjere u prvom stupnju u Albaniji i prima na znanje njezin plan za uredan dovršetak postupka provjere u fazi žalbe unutar ustavnih rokova, pod nadzorom međunarodne promatračke operacije. EU naglašava da Albanija treba nastaviti pokretati kaznene postupke protiv sudaca i tužitelja optuženih za kažnjivo postupanje tijekom postupka provjere, kao i ključnu važnost primjene visokih standarda utvrđenih postupkom provjere u praksi. EU također prima na znanje početne korake koje je Albanija učinila kako bi osigurala da inspeksijske službe i samoupravne institucije, posebno Visoki pravosudni inspektor, Visoko sudbeno vijeće i Visoko tužiteljsko vijeće, mogu ostvariti dobre rezultate u pogledu trajne odgovornosti i integriteta u pravosudnom sustavu na svim razinama, dok su potrebni daljnji naponi kako bi se ojačali kapaciteti Visokog pravosudnog inspektora i zajamčila veća transparentnost i ograničenija upotreba horizontalnih premještaja, posebno izbjegavanjem njihove upotrebe za promaknuća. EU prima na znanje reviziju odredaba koje se primjenjuju na imenovanje članova koji nisu suci kako bi se osigurala najviša razina integriteta i zasluga pri imenovanju članova Visokog sudbenog i Visokog tužiteljskog vijeća koji nisu suci.

EU prima na znanje napore Albanije da uspostavi dobru osnovu za **kvalitetu i učinkovitost** pravosudnog sustava. EU napominje da je potrebno nastaviti s tim naporima kako bi se osigurali dostatni ljudski i financijski resursi za potpuno, učinkovito i neovisno funkcioniranje pravosuđa te kako bi se zajamčilo pravo na pristup pravosuđu, među ostalim daljnjim smanjenjem broja neizvršenih evaluacija. EU prima na znanje napredak postignut u jačanju Pravosudne akademije kako bi se potencijalnim sucima ponudilo visoko obrazovanje te poziva Albaniju da dodatno konsolidira te napore, uključujući poboljšanje i učinkovitu provedbu prijemnog ispita na temelju transparentnosti, objektivnih kriterija i poštenog natjecanja. EU se slaže da Albanija treba dodatno poboljšati informatičke alate koji su na raspolaganju sudovima i prima na znanje plan Albanije u tom pogledu. EU nadalje poziva na pravodobnu uspostavu integriranog sustava upravljanja predmetima i naglašava važnost sprečavanja neovlaštenog pristupa podacima u tom sustavu. EU nadalje primjećuje hitnu potrebu za kontinuiranim popunjavanjem preostalih slobodnih radnih mjesta u pravosuđu kako bi se osigurala njegova učinkovitost, za što će također biti potrebno utvrditi kvote za sudačke kandidate kojima se na odgovarajući način odgovara na potrebe pravosudnog sustava. EU naglašava potrebu za poboljšanjem kvalitete infrastrukture sudova i ureda tužiteljstva te sigurnosti pojedinaca, među ostalim u pravosudnim institucijama i institucijama za izvršavanje zakonodavstva. EU također podsjeća da je važno da Albanija osigura djelotvornu sudsku zaštitu te dosljednu, pravodobnu i potpunu provedbu svih sudskih presuda.

EU primjećuje da je albanski zakonodavni i institucionalni okvir za **borbu protiv korupcije** djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a. EU pozdravlja konkretan napredak Albanije u istragama, kaznenom progonu i osuđujućim presudama zbog optužbi za korupciju, među ostalim protiv visokih dužnosnika. EU pozdravlja dobre rezultate koje su SPAK i njegovi sudovi dosad postigli, među ostalim u predmetima povezanim s korupcijom na visokoj razini. Međutim, EU naglašava da korupcija i dalje prevladava u većini područja javnog i poslovnog života, među ostalim u svim granama središnje i lokalne vlasti i institucija, te da i dalje izaziva ozbiljnu zabrinutost. EU naglašava da Albanija treba ostvariti znatan daljnji napredak u sprečavanju i suzbijanju opće i široko rasprostranjene korupcije. EU prima na znanje napredak Albanije u daljnjoj izmjeni i dopuni njezina pravnog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije. EU naglašava da te mjere sada treba odlučno provesti i da one moraju biti učinkovite, posebno u sektorima koji su najizloženiji riziku od korupcije, prije svega u područjima javne infrastrukture, katastra i prava vlasništva, carine, porezne uprave, obrazovanja, zdravstva, javne nabave i ugovora o javno-privatnim partnerstvima. EU poziva Albaniju da dovrši reviziju i učinkovitu provedbu zakonodavstva o donacijama i sponzorstvima te o financiranju političkih stranaka putem uključivog i konstruktivnog međustranačkog dijaloga s ciljem povećanja transparentnosti. EU prima na znanje napore koje Albanija ulaže u poboljšanje institucijskih kapaciteta i koordinacije institucija za sprečavanje korupcije, koje je potrebno ojačati. EU također prima na znanje konsolidaciju operativnih i ljudskih kapaciteta Posebnog tužitelja za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala i sudova SPAK-a, koje je potrebno dodatno povećati. EU pozdravlja napredak u postizanju solidnih rezultata u sustavnom suzbijanju korupcije i poziva Albaniju da dodatno konsolidira te napore, posebno na visokoj razini, uključujući konačno oduzimanje imovine, te da poveća broj upućivanja SPAK-u od strane drugih tijela, uključujući albansku Državnu policiju. EU izražava žaljenje zbog određenih prethodnih odluka albanskog parlamenta, kao i zbog komentara javnih dužnosnika o istragama protiv bivših javnih dužnosnika i zastupnika u parlamentu. EU naglašava da je važno da Albanija pojača napore u borbi protiv korupcije na visokoj razini i da poštuje načelo jednakosti pred zakonom te da pravosuđe, uključujući SPAK, nastavi obavljati svoj rad neovisno, nepristrano, odgovorno, profesionalno i poštujući prava obrane, bez uplitanja.

EU prima na znanje napredak postignut u jačanju učinkovitosti okvira za sprečavanje korupcije i poziva Albaniju da dodatno konsolidira te napore, među ostalim njegovim daljnjim usklađivanjem s pravnom stečevinom EU-a i sustavnim i učinkovitim uzimanjem u obzir svih preporuka koje proizlaze iz međunarodnih mehanizama za praćenje konvencija kojih je stranka, uključujući Konvenciju UN-a protiv korupcije i Skupinu država protiv korupcije (GRECO), koja djeluje u okviru Vijeća Europe. EU ističe da je presudno da Albanija buduće pravne izmjene kaznenog zakonodavstva, uključujući moguće amnestije, uskladi s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima te da se tim izmjenama i mogućim amnestijama u potpunosti doprinosi naporima te zemlje za dosljedno smanjenje korupcije.

EU primjećuje da je pravni i institucionalni okvir Albanije djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima o **temeljnim pravima** te naglašava da je potrebno ojačati provedbu kako bi se zajamčilo potpuno uživanje temeljnih prava u praksi, uključujući jačanje kapaciteta neovisnih institucija za temeljna prava i sustavno razmatranje njihovih preporuka, kao i preporuka međunarodnih nadzornih tijela, uključujući Europski odbor za sprečavanje mučenja, kao i provedbu presuda Europskog suda za ljudska prava. EU primjećuje da se Albanija treba uskladiti s pravnom stečevinom EU-a u kaznenim postupcima kad su posrijedi prava žrtava i postupovna prava.

EU pozdravlja donošenje novog zakona o **zaštiti osobnih podataka** i njegovih deset popratnih provedbenih zakonodavnih akata u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a. EU primjećuje da Albanija sada treba osigurati učinkovitu provedbu i izvršavanje novog pravnog okvira. EU primjećuje da Albanija namjerava ojačati institucionalni kapacitet Povjerenika za informiranje i zaštitu podataka te javnih i privatnih voditelja obrade kako bi se osiguralo djelotvorno izvršavanje prava, uključujući mjere za podizanje javne svijesti. EU naglašava da je važno da Albanija provede svoj plan za učinkovitu istragu povreda prava na zaštitu podataka, uključujući povrede velikih razmjera.

EU primjećuje da je pravni i institucionalni okvir Albanije u pogledu **slobode izražavanja** djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima, ali da su i dalje potrebna znatna poboljšanja. EU prima na znanje prve korake Albanije u njezinu planu za omogućivanje temeljite reforme. EU je odlučno poziva da dovrši izmjene pravnog i regulatornog okvira te da uspostavi potrebne provedbene i izvršne mjere za daljnje jačanje transparentnosti vlasništva nad medijima, medijskog pluralizma i uredničke neovisnosti, jačanje transparentnosti financiranja medija iz privatnih i državnih resursa te jačanje autonomije regulatornog tijela za medije i neovisnosti državne radiotelevizije, u skladu s pravnom stečevinom EU-a.

EU sa zabrinutošću primjećuje da se ozračje u pogledu verbalnih i fizičkih napada, kampanja ocrnjivanja i strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP) usmjerenih protiv novinara nije poboljšalo te da to pitanje tek treba u potpunosti riješiti. EU prima na znanje nove odredbe Kaznenog zakona u pogledu dekriminalizacije klevete u slučaju novinara. EU podsjeća da je važno da Albanija bez daljnje odgode u potpunosti stavi izvan snage preostale kaznene odredbe o uvredi i kleveti i da uskladi civilne aspekte klevete s europskim standardima te poziva na potpuno i brzo usklađivanje s Direktivom EU-a protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja. EU također naglašava važnost daljnjeg postupanja u vezi s preporukom EU-a o suzbijanju strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja. EU naglašava da će biti potrebno pažljivo daljnje postupanje, posebno imenovanih kontaktnih točaka u okviru Državne policije i javnog tužiteljstva, kako bi se formalne i zaštitne mjere djelotvorno provele i pretočile u konkretna poboljšanja sigurnosti novinara i njihova radnog okružja. Svaka promjena pravnog okvira mora biti u skladu s europskim standardima i preporukama, među ostalim mišljenjima Venecijanske komisije, te podlijegati uključivim savjetovanjima s medijskim organizacijama i civilnim društvom. U tom kontekstu EU prima na znanje aktualni strukturirani dijalog između institucija i medijskih aktera radi rasprave o ključnim reformama za poboljšanje slobode izražavanja, slobode medija i pluralizma. Preporuke iz tog dijaloga trebale bi biti temelj za daljnje potrebne reforme u medijskom sektoru.

Što se tiče **rodne ravnopravnosti i nediskriminacije**, područjima u kojima je Albanija postigla djelomično usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a, EU prima na znanje daljnji napredak Albanije u njezinim planovima da u potpunosti uskladi svoj pravni okvir za nediskriminaciju s pravnom stečevinom EU-a, kao i mjere usklađivanja u pogledu Direktive o rasnoj jednakosti. EU naglašava potrebu za osiguravanjem institucionalnog kapaciteta i održivog financiranja na svim razinama uprave kako bi se omogućila pravodobna provedba mjera, uključujući usklađivanje pravnih odredaba o nediskriminaciji, borbi protiv zločina iz mržnje i govora mržnje, protiv svih skupina, bez obzira na vjeru, nacionalnost, rasno ili etničko podrijetlo i bilo koju drugu osnovu za diskriminaciju, te poštovanju, zaštiti i ostvarivanju punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava LGBTI osoba, među ostalim radom Povjerenika za zaštitu od diskriminacije, kojeg od 2023. treba ponovno imenovati, i Pučkog pravobranitelja, čiji institucionalni kapacitet treba povećati. EU također prima na znanje planove Albanije da dovrši usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o rodnoj ravnopravnosti, posebno kako bi se učinkovito suzbilo seksualno i rodno uvjetovano nasilje, te pozdravlja donošenje Zakona o rodnoj ravnopravnosti. Napori će se morati usredotočiti na učinkovitu provedbu i na poboljšanje održivosti skloništa za žrtve nasilja. EU poziva Albaniju da dodijeli daljnja sredstva za povećanje institucionalnih kapaciteta i osigura održivost usluga pravne zaštite i pomoći žrtvama. EU primjećuje da je važno da Albanija ojača prava osoba s invaliditetom, među ostalim u pogledu znatnog napretka prema deinstitucionalizaciji, potpori neovisnom životu i pristupačnosti¹.

EU podsjeća na plan Albanije da poštuje i jača **prava djeteta**, među ostalim jačanjem integriranog sustava za zaštitu djece i širenjem dostupnosti usluga u zajednici s ciljem dovršetka deinstitucionalizacije djece. EU naglašava potrebu za pravodobnom provedbom reforme kako bi se poštovala i poboljšala prava djeteta kao vodeće načelo u najboljem interesu djeteta. EU poziva Albaniju da dodijeli odgovarajuća financijska sredstva i ojača institucionalne kapacitete na svim razinama vlasti za borbu protiv siromaštva djece.

¹ Pitanja obrazovne i profesionalne uključenosti razmatraju se u skladu s poglavljima 19. i 26.

Kad je riječ o **pravu na vlasništvo**, EU prima na znanje plan Albanije da osigura djelotvornu sudsku zaštitu i naglašava važnost rješavanja tog pitanja bez odgode u skladu s Ugovorima EU-a, kao i osiguravanja učinkovite i pravodobne provedbe svih sudskih presuda, osobito pravomoćnih sudskih presuda, kojima se bivšem vlasniku priznaje pravo na vlasništvo, čime se okončavaju dugotrajne situacije neizvršenja. To se odnosi i na presude Europskog suda za ljudska prava u tom području. EU primjećuje da je Albanija donijela provedbeno zakonodavstvo u pogledu Zakona o katastru i Zakona o okončanju prijelaznih postupaka vlasništva, ali i dalje postoje znatni izazovi u provedbi. EU primjećuje nerazmjern učinak na područja u kojima boravi velik broj pripadnika nacionalnih manjina, na područja visoke gospodarske vrijednosti i na obalna područja. Konkretno, prema poglavljima u vezi s Planom za vladavinu prava, učinkovit i transparentan sustav za upis imovine i integrirano upravljanje imovinom, kojim se omogućuje dobivanje nedvosmislenih i sigurnih vlasničkih listova u Albaniji, u postupku je uspostave kako bi se u praksi do 2030. osiguralo pravo vlasništva u okviru potpuno digitalizirane usluge. U tom je kontekstu Albanija postavila dva privremena cilja za 2026. odnosno 2028., koje bi trebalo redovito pratiti i koji bi trebali pokazivati konkretan postupni napredak do drugog tromjesečja 2027. u pogledu prvog upisa i naknadnog izdavanja konačnih vlasničkih listova. Prvi cilj odnosi se na digitalizaciju katastarskih karata, dok se drugi odnosi na dovršetak prvog upisa. U tom smislu EU ujedno naglašava da Albanija mora osigurati objavljivanje katastarskih karata, u skladu s postupkom digitalizacije koji se zasad odvija u ograničenom opsegu. Ističe da je važno da Albanija ujedno osigura da, nakon objave pojedinačnih katastarskih karata i nakon što zainteresirana strana dostavi potrebne dokumente za upis svoje imovine, Državna agencija za katastar, kako je definirana u pravnom okviru koji je na snazi, pristupi izdavanju konačne potvrde o imovini u utvrđenom roku od 45 dana ili zainteresiranu stranu obavijesti da treća (javna ili privatna) strana također potražuje tu imovinu kako bi se zainteresirana strana mogla obratiti sudu.

EU prima na znanje da je Državna agencija za katastar uspostavila Plan za integritet koji odražava povratne informacije dionika u cilju poboljšanja transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti u pružanju usluga od 2025. nadalje, kako je predviđeno u Planu za poglavlja o vladavini prava. EU ujedno naglašava da je i dalje ključno primati periodična i temeljita pojašnjenja u pogledu provedbe Plana za integritet. EU ističe da bi i Agencija za gospodarenje imovinom trebala djelovati potpuno transparentno. Poziva na utvrđivanje realističnog vremenskog okvira za izvršenje mogućih naknada najkasnije do 2026., kako je predviđeno u Planu za vladavinu prava. U tom pogledu poziva albanske vlasti da riješe i pitanje krivotvorenih isprava, kako je opisano u Zaključcima Vijeća iz prosinca 2023. o proširenju. Nadalje, EU ponovno ističe da je revizija propisa o ulaganjima² u skladu s najboljom praksom EU-a i dalje glavni prioritet koji treba riješiti do 2026., kako je predviđeno u programu reformi iz Plana rasta. Osobito poziva albanske vlasti da osiguraju da izvlaštenja u ime „javnog interesa” budu popraćena pravednim naknadama zakonitim vlasnicima. Ujedno naglašava da bi jasan postupak klasifikacije nekretnina (obradivo ili građevinsko zemljište) pomogao u sprečavanju pogrešne klasifikacije ili bilo kakve zlouporabe.

² To se pitanje razmatra u vezi s 3. skupinom poglavlja (poglavlje 20.), 4. skupinom poglavlja (poglavlje 27.) i 6. skupinom poglavlja (poglavlje 30.).

EU prima na znanje i potiče planove Albanije da zaštiti i promiče prava pripadnika **manjina**, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama i europskim standardima, među ostalim osiguravanjem učinkovite provedbe zakonodavnog okvira, prvenstveno Zakona br. 96/2017 o zaštiti nacionalnih manjina i njegova sekundarnog zakonodavstva. EU poziva Albaniju da poštuje zakonodavni okvir i sekundarno zakonodavstvo u kontekstu svih izbornih i administrativnih reformi. Pozdravlja donošenje preostalih provedbenih podzakonskih akata o samoodređenju i drugim povezanim pravima te uporabi jezika nacionalnih manjina u kontaktima s upravnim tijelima i javnim vlastima u prosincu 2024., kako je predviđeno Planom za vladavinu prava. Naglašava da bi provedba tih podzakonskih akata na cijelom državnom području trebala biti potpuna, učinkovita i u skladu s europskim standardima, uzimajući u cijelosti u obzir preporuke relevantnih međunarodnih nadzornih tijela, uz sudjelovanje svih relevantnih dionika. EU poziva albanske vlasti da osiguraju da se pravo na slobodno samoodređenje poštuje u praksi u skladu s europskim standardima tijekom provedbe navedenih podzakonskih akata. EU podsjeća da bi sve daljnje provjere ili zahtjevi za dokaze trebali ostati iznimka. EU također napominje da je u okviru postojećeg zakonodavstva potrebno zajamčiti pristup obrazovanju na manjinskom jeziku bez dodatnih preduvjeta ili pretjerano strogog tumačenja pri provedbi praga za manjinsko stanovništvo³. EU također primjećuje potrebu za daljnjim jačanjem institucionalnih kapaciteta Državnog odbora za nacionalne manjine i lokalnih vlasti i osiguravanjem njihovih dugoročnih resursa. U pogledu romske i egipatske manjine EU prima na znanje planove Albanije da ispuni obveze iz Izjave iz Poznana u području obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja i zdravstva te da ojača nacionalnu kontaktnu točku za Rome. EU poziva Albaniju da dodijeli odgovarajuća javna sredstva za provedbu mjera politike i poboljša koordinaciju u tom području. Nadalje napominje da je Albanija donijela odredbe kojima se pripadnicima manjina omogućuje očuvanje i razvoj njihove kulturne baštine te poticanje znanja o njihovoj povijesti.

EU naglašava da u trenutku pristupanja Albanija mora osigurati potpunu usklađenost svojeg zakonodavnog okvira s pravnom stečevinom EU-a kako bi se osiguralo potpuno uživanje **prava koja proizlaze iz građanstva EU-a**.

³ To se pitanje razmatra u vezi s 3. skupinom poglavlja (poglavlje 26.).

4. Poglavlje 24.: Pravda, sloboda i sigurnost

EU primjećuje da je Albanija uspostavila pravni i institucijski okvir za **borbu protiv organiziranog kriminala**. EU pozdravlja reviziju Kaznenog zakona u Albaniji, koja je usklađena s kaznenim odredbama ključnih pravnih akata koji su dio pravne stečevine EU-a u području borbe protiv teškog i organiziranog kriminala, terorizma i pranja novca. Osim nedavnih izmjena Kaznenog zakona, Albanija treba donijeti daljnje izmjene tog okvira kako bi se u potpunosti uskladila s pravnom stečevinom EU-a. EU potiče Albaniju da zajamči kriminalizaciju kršenja Unijinih mjera ograničavanja, kao i kaznenih djela protiv okoliša. EU ističe da suradnja Albanije u području izvršavanja zakonodavstva s državama članicama EU-a, Europolom, Eurojustom i CEPOL-om, kao i vrlo aktivno sudjelovanje u EMPACT-u, donose pozitivne rezultate u razbijanju organiziranih kriminalnih skupina. EU primjećuje da bi te napore trebalo dodatno ojačati i potiče Albaniju da nastavi sudjelovati u strateškim mjerama koje koordinira Europol. Istodobno su hitno potrebni dodatni naponi kako bi se riješila pitanja integriteta unutar policije, koja je i dalje vrlo podložna korupciji. U tom kontekstu EU naglašava potrebu da Albanija poduzme odlučne i održive korake za poboljšanje integriteta policije, osigura da Agencija za policijski nadzor provodi kontinuirane i temeljite istrage, da riješi problem velikog broja rotacija i osigura transparentna imenovanja, premještaje i promaknuća u policiji koji se temelje na zaslugama. EU također naglašava da su potrebni daljnji naponi kako bi se konsolidirali rezultati istraga, kaznenog progona, pravomoćnih presuda te zapljene i oduzimanja imovine povezane s teškim i organiziranim kriminalom, uključujući pranje novca, te kako bi se pokazao proaktivan i djelotvoran pristup međunarodnoj suradnji. EU naglašava da bi Albanija institucijama koje se bore protiv organiziranog kriminala trebala pružiti dodatnu potporu na visokoj razini, odgovarajuće resurse, tehničke i operativne kapacitete te izgraditi snažnu međuinstitucijsku koordinaciju. EU također primjećuje napredak Albanije u osiguravanju da kazneni postupci od samog početka budu sustavno popraćeni financijskim istragama te potiče Albaniju da razvije kapacitete za rješavanje složenih financijskih istraga. EU poziva Albaniju da dodatno konsolidira napredak u tom području.

EU nadalje prima na znanje stalne napore Albanije u područjima oduzimanja i zapljene imovine, zamrzavanja imovine povezane s kriminalnim aktivnostima i promicanju njezine ponovne uporabe u društvene svrhe. EU sa zadovoljstvom prima na znanje donošenje Zakona o Uredu za oduzimanje imovinske koristi (ARO), kao i osnivanje Ureda za oduzimanje imovinske koristi u okviru albanske Državne policije. EU naglašava potrebu za osiguravanjem učinkovite identifikacije i praćenja imovine, što bi dovelo do povećane zapljene i oduzimanja imovine. EU očekuje od Albanije da nastavi poduzimati konkretne korake, među ostalim u pogledu svojih kapaciteta za koordinaciju svojih napora s drugim relevantnim institucijama, kako bi osigurala da ARO bude potpuno operativan i da ima odgovarajuće resurse za izvršavanje svojeg mandata.

EU podsjeća da je Albanija uklonjena s popisa jurisdikcija pod pojačanim praćenjem Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF) u listopadu 2023. nakon dovršetka njezina akcijskog plana i suspenzije planiranog programa fiskalne amnestije i dobrovoljnog ispunjavanja poreznih obveza. EU odlučno poziva Albaniju da osigura da buduće pravne promjene kaznenog prava, uključujući moguće programe amnestije i dobrovoljnog izvršavanja poreznih obveza, budu u skladu s planovima te zemlje, da se njima potiče daljnja borba protiv organiziranoga kriminala te da budu u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima, kao što su oni koje su utvrdili Moneyval i FATF⁴.

EU odlučno poziva Albaniju da donese sve potrebno zakonodavstvo i provedbene mjere u području **kibernetičkog kriminaliteta** te da pristupi drugom dodatnom protokolu uz Budimpeštansku konvenciju radi djelotvorne borbe protiv kibernetičkog kriminaliteta. EU napominje da bi Albanija trebala ostvariti dobre rezultate u pogledu sprečavanja i suzbijanja kibernetičkog kriminaliteta, posebno uspostavom djelotvornijeg odgovora tijelâ za izvršavanje zakonodavstva usmjerenog na otkrivanje, sljedivost i kazneni progon počinitelja kibernetičkog kriminala, s odgovarajućim istražnim kapacitetima i resursima, među ostalim u Nacionalnom istražnom uredu.

⁴ Borba protiv pranja novca razmatra se u vezi s 2. skupinom poglavlja (poglavlje 4.).

EU primjećuje napredak Albanije u pogledu kriminalizacije svih oblika **seksualnog zlostavljanja djece** te poziva Albaniju da posebnu pozornost posveti zaštiti i sprečavanju (uključujući sprečavanje ponovne viktimizacije) seksualnog zlostavljanja djece i na internetu i izvan njega.

EU primjećuje da je vatreno oružje u Albaniji dostupno u velikim količinama i poziva Albaniju da smanji nezakonito posjedovanje vatrenog oružja i **trgovinu vatrenim oružjem**. EU pozdravlja činjenicu da je Albanija donijela nacionalnu strategiju i akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružja (SALW) koji su u velikoj mjeri usklađeni s ciljevima i općim ciljevima Regionalnog plana za bolju kontrolu SALW-a na zapadnom Balkanu. EU potiče Albaniju da osigura njihovu potpunu provedbu. EU ujedno sa zadovoljstvom prima na znanje donošenje Zakona o uvozu, izvozu i provožu vatrenog oružja, čime se Albanija dodatno usklađuje s pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Albaniju da se također u potpunosti pridržava pravne stečevine EU-a o nadzoru nabave i posjedovanja vatrenog oružja. EU također prima na znanje plan Albanije da poveća napore u podizanju svijesti, informiranju i obrazovanju o opasnostima i rizicima povezanim sa zlouporabom i nezakonitim posjedovanjem vatrenog oružja / SALW-a i trgovinom njime, kao i u smanjenju nezakonitog vatrenog oružja legalizacijom, dobrovoljnom predajom i onesposobljavanjem.

EU napominje da je Albanija zemlja podrijetla, tranzita i odredišta kad je riječ o **trgovini ljudima** te da treba nastaviti jačati svoje mjere za suzbijanje trgovine ljudima s naglaskom na znatnom učinku na žene i djevojčice. EU naglašava važnost postizanja daljnjih rezultata u tom području, među ostalim u pogledu povećanja potpore koju javne strukture pružaju žrtvama. EU očekuje od Albanije da uskladi svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o trgovini ljudima.

EU primjećuje da albanska tijela za izvršavanje zakonodavstva dobro surađuju s odgovarajućim tijelima u državama članicama EU-a u području droga, osobito kad je riječ o borbi protiv trgovine drogom. EU ističe da će osim donošenja formalnog strateškog okvira biti ključno da Albanija primijeni sveobuhvatan strateški pristup djelotvornom i dosljednom sprečavanju i borbi protiv nezakonitog uzgoja i proizvodnje droge te trgovine njome. EU prima na znanje plan Albanije da ojača i operacionalizira svoj institucionalni okvir te sa zadovoljstvom prima na znanje uspostavu Nacionalnog opservatorija za droge (NDO) i nacionalnog sustava ranog upozoravanja (EWS) za razmjenu informacija o novim psihoaktivnim tvarima. EU poziva Albaniju da osigura funkcioniranje i uspješnost svojeg nacionalnog sustava ranog upozoravanja, među ostalim jačanjem suradnje s Agencijom Europske unije za droge (EUDA). EU naglašava potrebu da Albanija ostvari dobre rezultate u pogledu zapljene i uništavanja droge te oduzimanja s tim povezane imovine.

EU primjećuje da u Albaniji postoji strateški i pravni okvir za **borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma**, koji je uglavnom u skladu s pravnom stečevinom EU-a, iako su i dalje potrebne neke dodatne izmjene kako bi se postigla potpuna usklađenost. EU ujedno primjećuje da se strateški i pravni okvir treba djelotvorno provesti u praksi. EU također potiče Albaniju da provede novi Zajednički akcijski plan za sprečavanje i borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma na zapadnom Balkanu potpisan u listopadu 2025., počevši s donošenjem nacionalnog plana. EU prima na znanje plan Albanije da osigura odgovarajuće resurse za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, poboljša međuagencijsku i međunarodnu suradnju te ojača mehanizme upravljanja predmetima i njihova upućivanja za radikalizirane pojedince i počinitelje kaznenih djela terorizma. EU prima na znanje napore uložene u sprečavanje nasilnog ekstremizma, a posebno rad Koordinacijskog centra za borbu protiv nasilnog ekstremizma. EU primjećuje da je potrebno obratiti pozornost na radikalizaciju u zatvorima i širenje terorističkog sadržaja na internetu. EU primjećuje da su regionalna suradnja i razmjena osjetljivih informacija s Europolom i državama članicama zadovoljavajuće te da bi se ti naponi trebali nastaviti. EU naglašava da je potreban daljnji rad na rješavanju pitanja financiranja terorizma i pranja novca, posebno poboljšanjem djelotvornosti istraga financiranja terorizma. EU sa zadovoljstvom prima na znanje donošenje novog zakona o unaprijed dostavljenim informacijama o putnicima (API) i evidenciji podataka o putnicima (PNR) s ciljem jačanja sposobnosti za borbu protiv terorizma i teških kaznenih djela povezanih sa zračnim prijevozom.

EU ističe da je važno da Albanija osigura zaštitu **kritične infrastrukture** usklađivanjem svojeg pravnog okvira za otpornost kritičnih subjekata s pravnom stečevinom EU-a, utvrđivanjem ključne kritične infrastrukture i osmišljavanjem kriterija za upravljanje njome, uključujući analizu rizika.

EU prima na znanje da su temeljna načela **pravosudne suradnje u kaznenim, građanskim i trgovačkim stvarima** sadržana u zakonodavstvu Albanije, ali da je potrebno daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a. EU prima na znanje plan Albanije da ratificira preostale relevantne međunarodne konvencije u području pravosudne suradnje. EU prima na znanje da je Albanija u veljači 2025. ratificirala Hašku konvenciju o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima (2019.). EU također poziva Albaniju da poveća svoje administrativne kapacitete kako bi ispunila zahtjeve EU-a u pogledu pravosudne suradnje u kaznenim, građanskim i trgovačkim stvarima.

Kad je riječ o **migracijama**, EU pozdravlja činjenicu da je Albanija donijela i provodi sveobuhvatnu Nacionalnu strategiju za migracije (2024. – 2030.) i povezani akcijski plan (2024. – 2026.), koji su usklađeni s Akcijskim planom EU-a za zapadni Balkan koji je Komisija predstavila u prosincu 2022. EU pozdravlja činjenicu da je Albanija donijela nacionalni plan za nepredvidive situacije, koji je pripremljen u skladu s metodologijom Agencije Europske unije za azil (EUAA) i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), s odgovarajućim proračunom za njegovu provedbu u slučaju dolaska znatnog broja migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. EU također prima na znanje plan Albanije da donese potrebne izmjene u području zakonitih migracija kako bi se uskladila s određenim odredbama o spajanju obitelji, jedinstvenom dozvolom i nedavnim promjenama plave karte EU-a. EU poziva Albaniju da se uskladi s pravnom stečevinom EU-a kako bi se dodatno ojačala borba protiv nezakonitih migracija. EU prima na znanje predanost Albanije borbi protiv krijumčarenja migranata, posebno u okviru Globalnog saveza za borbu protiv krijumčarenja migranata, te ističe da bi Albanija trebala nastaviti s tekućim naporima na svim razinama kako bi se razbile organizirane kriminalne skupine uključene u krijumčarenje migranata. Kad je riječ o razvoju migracija radne snage u Albaniji, EU poziva Albaniju da razvije suradnju s trećim zemljama u području ponovnog prihvata i očekuje da Albanija ojača inspekciju rada kako bi se spriječili prisilni rad i nezakonita daljnja kretanja u EU.

EU ističe da je suradnja Albanije s državama članicama i Frontexom u operacijama ponovnog prihvata i vraćanja vrlo dobra. EU poziva Albaniju da osigura odgovarajuće kapacitete za prihvata, posebno za maloljetnike bez pratnje, i da primijeni postupke vraćanja u skladu s revidiranim zakonom o strancima i pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Albaniju i da dodatno ojača suradnju u području vraćanja i ponovnog prihvata sa zemljama podrijetla, među ostalim kontinuiranim tehničkim angažmanom i angažmanom na visokoj razini, kao i razvojem praktične suradnje u području ponovnog prihvata.

EU prima na znanje suradnju s EUAA-om u području jačanja nacionalnog sustava **azila** i prihvata putem kontinuirane provedbe druge faze plana suradnje potvrđenog u listopadu 2024. EU poziva Albaniju da kvalitetno provede zakon o azilu i razvije potrebne dodatne administrativne kapacitete, uz istodobno osiguravanje daljnjeg usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Albaniju i da sustavno upućuje na postupak azila te da poveća broj i kvalitetu odluka u predmetima povezanim s azilom. EU ujedno prima na znanje privremeno povjeravanje prihvatnog objekta za maloljetnike bez pratnje nevladinoj organizaciji i podsjeća na plan Albanije da postupa s tražiteljima azila koristeći se izravnom potporom i uslugama vlade. EU poziva Albaniju da uspostavi trajno rješenje za prihvata i smještaj maloljetnika bez pratnje u skladu sa standardima EU-a. EU napominje da se i dalje trebaju ulagati stalni i kontinuirani naponi kako bi se riješilo pitanje albanskih građana koji podnose neutemeljene zahtjeve za azil u državama članicama EU-a.

EU primjećuje da vizna politika Albanije još nije u potpunosti usklađena s EU-ovim popisom trećih zemalja čijim su državljanima potrebne vize. EU podsjeća da privremeno ukidanje zahtjeva za vizu nije u skladu s pravnom stečevinom EU-a. EU prima na znanje određeni napredak Albanije u usklađivanju vizne politike i pozdravlja donošenje plana za potpuno usklađivanje te ističe da Albanija treba osigurati pravodobnu provedbu tog plana jer je potpuno usklađivanje vizne politike uvjet za pristupanje EU-u. EU također napominje da će albanski informacijski sustavi zahtijevati dodatne tehničke prilagodbe radi usklađivanja s viznim informacijskim sustavom (VIS).

Kad je riječ o **Schengenu i vanjskim granicama**, EU prima na znanje dobru i kontinuiranu operativnu suradnju s Frontexom u području nadzora granica i suzbijanja prekograničnog kriminala u okviru zajedničke operacije pokrenute 2019. i kontinuirane provedbe ažuriranog Frontexova sporazuma o statusu iz lipnja 2024. EU podsjeća da će se dio schengenske pravne stečevine primjenjivati u Albaniji tek nakon odluke Vijeća o ukidanju kontrola na unutarnjim granicama kad se dovrši primjenjiva schengenska evaluacija spremnosti Albanije. EU očekuje od Albanije da uskladi svoje zakonodavstvo sa schengenskom pravnom stečevinom i poduzme potrebne korake s ciljem provedbe schengenske pravne stečevine nakon pristupanja ili, prema potrebi, nakon donošenja odluke Vijeća o punoj primjeni schengenske pravne stečevine. To uključuje povezivanje s relevantnim sustavima ili njihovu uspostavu, što se osobito odnosi na Schengenski informacijski sustavom (SIS), VIS, sustav ulaska/izlaska (EES), Europski sustav za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i program za registrirane putnike. EU poziva Albaniju da nastavi s provedbom Nacionalne strategije integriranog upravljanja granicama (2021. – 2027.) i pozdravlja donošenje revidiranog Zakona o nadzoru državne granice. EU primjećuje kontinuirano povećanje broja osoblja granične policije od 2020. i ističe potrebu za održavanjem odgovarajućeg broja osoblja i operativnih kapaciteta. U tom kontekstu EU prima na znanje plan Albanije da riješi pitanje velike fluktuacije službenika na granici. EU pozdravlja donošenje Schengenskog akcijskog plana u siječnju 2026. u skladu sa smjernicama Komisije te poziva Albaniju da ga provede pravnim promjenama i ulaganjem u potrebnu infrastrukturu, opremu, osoblje i osposobljavanje.

U pogledu **krivotvorenja eura** EU prima na znanje plan Albanije za daljnju razmjenu informacija s Europskom komisijom, Europolom i Europskom središnjom bankom, u skladu s odgovarajućim sporazumima o suradnji u području zaštite eura od krivotvorenja.

5. Gospodarski kriteriji

EU pozdravlja činjenicu da je Albanija na dobrom putu da postane **funkcionalno tržišno gospodarstvo**. EU ističe kontinuirani široki domaći konsenzus o temeljima gospodarske politike, uključujući ograničenu ulogu države u gospodarstvu i političku predanost liberalizaciji tržišta. EU prepoznaje napredak postignut posljednjih godina, istodobno napominjući da slaba pravna sigurnost, visoka razina neformalne gospodarske aktivnosti, niska razina razvoja financijskog sektora, poteškoće u provedbi ugovornog prava i prava vlasništva, upis vlasništva, nedostaci u transparentnosti i odgovornosti poduzeća u državnom vlasništvu i širi nedostaci u strukturnim reformama u upravljanju te zabrinutost u vezi s korupcijom i dalje ograničavaju djelotvorno funkcioniranje tržišnoga gospodarstva, što se odražava u sporij konvergenciji i rastu ispod razine potencijala. Ta je pitanja potrebno dodatno riješiti. EU naglašava da je poslovno okruženje potrebno dodatno poboljšati uspostavom jednakih uvjeta za domaće i strane subjekte kako bi Albanija postala privlačnije odredište za ulaganja. EU pozdravlja donošenje Srednjoročne strategije u vezi s prihodima s obzirom na niske razine mobilizacije prihoda te potiče njezinu provedbu kako bi se povećala razina mobilizacije prihoda. EU naglašava da Albanija treba poboljšati operacionalizaciju okvira za upravljanje javnim ulaganjima. EU poziva Albaniju da sustavno i temeljito razmotri preporuke za politike EU-a utvrđene u uzastopnim paketima za proširenje i zajednički dogovorene smjernice politike u kontekstu Zajedničkih zaključaka ekonomskog i financijskog dijaloga između EU-a i regionalnih partnera, kao i obveze preuzete u okviru programa reformi Plana rasta za zapadni Balkan. EU naglašava da će temeljita i sveobuhvatna provedba tih reformi poduprijeti Albaniju u ispunjavanju kriterija funkcionalnog tržišnoga gospodarstva i osiguravanju toga da poduzeća mogu poslovati u predvidljivom okruženju obilježenom vladavinom prava i jednakim uvjetima među konkurentima. Albanija također treba ukloniti poremećaje koji i dalje postoje u sektorima nekretnina i građevinske industrije zbog korupcije, nepotpunih vlasničkih prava, nedostataka u pravnom okviru i nefinancijskih transakcija.

EU primjećuje da se povećava **sposobnost Albanije da se nosi s tržišnim pritiskom i snagama tržišta** unutar Unije. Iako i dalje postoje znatne razlike u odnosu na regionalnu i europsku razinu, EU ističe da su se energetska i prometna infrastruktura Albanije te digitalizacija gospodarstva znatno poboljšali. EU ujedno napominje da se ulaganja u sva područja fizičke infrastrukture trebaju nastaviti na visokoj razini, uz poboljšano upravljanje javnim ulaganjima i javnom nabavom, među ostalim osiguravanjem pravedne i konkurentne dodjele u praksi, reforme upravljanja, uključujući borbu protiv korupcije, i pojačane kibernetičke otpornosti. EU poziva Albaniju da poboljša svoju konkurentnost, koja je trenutačno ograničena zbog nedostatka poduzetničkog i tehnološkog znanja i iskustva, nedovoljnih ulaganja u ljudski razvoj i trajno niskih rashoda za istraživanje i razvoj, s pomoću veće kvalitete i razine obrazovnih ishoda, među ostalim u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, te poticaja na ulaganje u istraživanje i visoko obrazovanje. EU poziva Albaniju i da poveća pokrivenost i primjerenost socijalne zaštite i zdravstvenog osiguranja kako bi se smanjio udio stanovništva izloženog riziku od siromaštva i omogućio uključiv i socijalno uravnotežen gospodarski razvoj.

* * *

S obzirom na stanje priprema Albanije i pod uvjetom da ona nastavi ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima obuhvaćenima 1. skupinom poglavlja – Temeljna pitanja i u njihovoj provedbi, kao i u prioritetima utvrđenima u godišnjim izvješćima Europske komisije i u političkom dijalogu između EU-a i Albanije, te ne dovodeći u pitanje dodatne uvjete utvrđene u daljnjim mjerilima definiranim za 1. skupinu poglavlja, EU napominje da se ta poglavlja i ta skupina poglavlja mogu privremeno zatvoriti tek nakon što se EU složi da su ispunjena sljedeća mjerila za zatvaranje:

Kad je riječ o 1. skupini poglavlja, Albanija na horizontalnoj razini osigurava održivu provedbu i javno dostupno praćenje svojih planova putem snažnog i multidisciplinarnog mehanizma, pri čemu se posebna pozornost posvećuje primjerenosti ljudskih i finansijskih resursa, institucijskim kapacitetima, poštovanju utvrđenih rokova te temeljitom i uključivom dijalogu sa svim dionicima, posebno u pogledu:

- Plana za vladavinu prava, među ostalim ispunjavanjem mjerila iz poglavlja 23. i 24.;
- Plana za funkcioniranje demokratskih institucija osiguravanjem stabilnih i konsolidiranih demokratskih institucija i procesa, uključujući provođenje izbora, u potpunosti u skladu s preporukama OESS-a/ODIHR-a, osiguravanjem odgovornosti i učinkovitosti, uključujući nadzor i druge funkcije svoje Skupštine, te daljnjim jačanjem poticajnog okružja za civilno društvo na svim razinama vlasti;
- Plana za reformu javne uprave pokazivanjem dosljednog i provjerljivog napretka u svim područjima strateškog okvira za reformu javne uprave, osiguravanjem njegove učinkovite i djelotvorne organizacije na svim razinama vlasti, uključujući razvoj i koordinaciju politika, upravljanje javnim službama i ljudskim resursima, jasno definirane unutarnje i vanjske mehanizme odgovornosti na svim razinama vlasti i u skladu s pristupom utemeljenim na pravima, pružanje usluga i upravljanje javnim financijama.

Poglavlje 23. – Pravosuđe i temeljna prava

Albanija i dalje provodi svoju sveobuhvatnu reformu pravosuđa na temelju dosadašnjih postignuća kako bi u potpunosti osigurala nepristranost, neovisnost, odgovornost, profesionalnost, kvalitetu i učinkovitost pravosudnog sustava. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- osigura kontinuiranu provedbu reforme pravosuđa u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima kako bi se zajamčila **neovisnost, nepristranost, integritet i učinkovitost** pravosuđa, među ostalim dosljednom primjenom načela integriteta, zasluga i transparentnosti samoupravnih tijela pravosuđa, ujedno i pri imenovanju njihovih članova;
- konsolidira **odgovornost i integritet** u pravosudnom sustavu na svim razinama sustavnog i dosljednom primjenom transparentnih imenovanja na temelju zasluga, premještaja i napredovanja sudaca i tužitelja, kao i osiguravanjem odgovarajućih kapaciteta Visokog pravosudnog inspektora, Visokog sudbenog vijeća i Visokog tužiteljskog vijeća, posebno za provedbu pravodobnih evaluacija te sustavne i temeljite provjere izjava o imovinskom stanju, u potpunosti u skladu s najvišim standardima utvrđenima provjerom, te daljnjim osiguravanjem i jačanjem sustavne otpornosti pravosudnog sustava na pokušaje neprimjerenog unutarnjeg i vanjskog uplitanja i utjecaja učinkovitom provedbom i daljnjim jačanjem postojećih mehanizama za rješavanje takvih slučajeva, neovisno o potrebi da Albanija osigura da se predstavnici njezine izvršne i zakonodavne vlasti suzdrže od neopravdanog uplitanja u pravosudne institucije kako bi se provele odluke Ustavnog suda i primjenjivali europski standardi, posebno oni koje je utvrdila Venecijanska komisija u pogledu odluka o imunitetu;

- osigura kontinuiranu **kvalitetu** pravosuđa, među ostalim daljnjim smanjenjem broja neizvršenih evaluacija tako da dostigne tri četvrtine godišnjih predviđanja planiranja na temelju objektivnih kriterija s kvalitativnim i kvantitativnim elementima, uz potporu konsolidiranih statističkih podataka, osiguravajući pritom pravodobnu objavu obrazloženih odluka i održavajući dostatna sredstva kako bi ojačana Pravosudna akademija djelovala u skladu sa standardima EU-a i europskim standardima, posebno u pogledu integriteta i kvalitete zapošljavanja osoblja, odabira kandidata i pruženog osposobljavanja;
- osigura **učinkovitost** i uspješnost sudova i državnih odvjetništava popunjavanjem oko 75 % slobodnih radnih mjesta u pravosuđu, daljnjim smanjenjem vremena potrebnog za donošenje odluka i smanjenjem broja neriješenih predmeta, posebno povećanjem ljudskih i financijskih resursa kako bi se znatno poboljšala kvaliteta sudske infrastrukture i sigurnost pojedinaca te osigurao odgovarajući broj sudaca i pravnih savjetnika, u skladu s prosjekom EU-a, uspostavom i dosljednom upotrebom **integriranog sustava upravljanja predmetima** koji dobro funkcionira te osiguravanjem šire i primjerenije upotrebe alternativnog rješavanja sporova.

Albanija provodi pouzdane i djelotvorne sustave za sprečavanje i suzbijanje korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- dodatno poboljša i osigurava odgovarajuće **operativne kapacitete**, poboljša infrastrukturu i poveća ljudske i financijske resurse specijaliziranih tijela za borbu protiv korupcije i redovnih pravosudnih institucija za borbu protiv korupcije, posebno u složenim predmetima, uključujući financijske istrage;

- pokaže dobre i trajne **rezultate** u istragama, kaznenom progonu i pravomoćnim presudama u predmetima povezanim s korupcijom na svim razinama, posebno na visokoj razini, održavanjem pravnog okvira kojim se učinkovito podupire borba protiv korupcije i osiguravanjem potpune suradnje javnih tijela;
- ostvari dobre rezultate u zapljeni i oduzimanju imovine, uključujući vjerodostojnu i dosljednu praksu pokretanja usporednih financijskih istraga pri rješavanju slučajeva korupcije, uključujući korupciju na visokoj razini;
- konsolidira čvrst **okvir za sprečavanje korupcije**, među ostalim djelotvornom provedbom i praćenjem nedavno donesene višegodišnje strategije u svim najranjivijim sektorima, zakonodavnih mjera i svih preporuka GRECO-a/ODIHR-a koje još nije provela; dodatno ojača djelotvornost provjera imovinskih kartica i ostvari dobre i trajne rezultate u pogledu proaktivnih administrativnih istraga i odvratajućih sankcija, uključujući osiguravanje trajnih rezultata u proaktivnim i kvalitetnim upućivanjima na kazneni progon od strane relevantnih državnih institucija i tijela kaznenog progona, posebno SPAK-u, te demonstrira savjesno daljnje postupanje relevantnih tijela.

Albanija štiti temeljna prava i u pravu i u praksi te je u potpunosti spremna provesti Povelju Europske unije o temeljnim pravima i drugu relevantnu pravnu stečevinu EU-a i relevantne međunarodne i europske standarde. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- osigura djelotvornu provedbu i primjenu ljudskih prava povećanjem kapaciteta neovisnih tijela za temeljna prava, primjenom ljudskih prava i temeljnih sloboda utvrđenih u **Europskoj konvenciji o ljudskim pravima**, njezinim protokolima i sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava; postigne zadovoljavajuću provedbu preporuka međunarodnih tijela za praćenje ljudskih prava, uključujući **Europski odbor za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja**;

- zajamči daljnju zaštitu **slobode izražavanja i slobode medija** donošenjem te djelotvornom i konkretnom provedbom sveobuhvatne reforme, među ostalim zakonodavnog i regulatornog okvira, uz potpuno usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a, europskim standardima, najboljom praksom i preporukama, među ostalim u pogledu neovisnosti regulatornog tijela i medija, transparentnosti vlasništva i financiranja te sigurnosti novinara, uključujući potpuno stavljanje izvan snage kaznenih odredbi o kleveti i potpuno usklađivanje civilnih aspekata klevete s europskim standardima;
- dodatno ojača institucionalne kapacitete Povjerenika za zaštitu od diskriminacije, u skladu s pravnom stečevinom EU-a te međunarodnim i europskim standardima; provede zakonodavstvo usklađeno s pravnom stečevinom EU-a, uključujući zakonodavstvo EU-a kojim se utvrđuju standardi za tijela za ravnopravnost, te europske standarde o **nediskriminaciji, rodnoj ravnopravnosti** i borbi protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja; i dalje poštuje, štiti i ostvaruje potpuno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava LGBTI osoba; podupre djelotvorne mehanizme pravne zaštite i pomoći žrtvama nasilja, koji su većinom osigurani javnim financiranjem, uključujući srednjoročno proračunsko planiranje;
- ojača sustav **zaštite djece**, pri čemu joj najbolji interes djeteta mora biti vodeće načelo, među ostalim u odnosu na djecu bez roditeljske skrbi ili djecu s invaliditetom, posebice djelotvornom provedbom zakonodavstva o alternativnoj obiteljskoj skrbi, što uključuje osiguravanje njegove usklađenosti s postojećim zakonodavstvom s ciljem dovršetka deinstitucionalizacije; poveća napore kako bi se osigurala prava **osoba s invaliditetom**, među ostalim s ciljem postizanja znatnog napretka prema deinstitucionalizaciji osoba s invaliditetom i pristupačnosti; zajamči dugoročnu održivost financiranja i institucionalnih kapaciteta u području zaštite djece i prava osoba s invaliditetom;

- osigura učinkovit i transparentan sustav registracije nekretnina i integriranog upravljanja kojim će se jamčiti pravodobno izdavanje jasnih i sigurnih vlasničkih listova; osigura da su svi katastarski podaci, uključujući vlasničke listove i katastarske karte, digitalizirani i pažljivo ažurirani kako bi se sustavno uklonili podaci koji se preklapaju ili su netočni, dok je prvi postupak upisa dovršen u skladu s relevantnim obvezama Albanije preuzetima u okviru Plana za vladavinu prava i podliježe redovitom praćenju; dodatno smanji broj neriješenih sudskih predmeta u vezi s imovinom te učinkovito i pravodobno izvrši sve sudske presude svih relevantnih tijela, posebno pravomoćne sudske presude, priznajući bivšem vlasniku pravo na vlasništvo, čime se okončavaju produljene situacije neizvršavanja. To se odnosi i na presude Europskog suda za ljudska prava u tom području; osigura potpuno poštovanje zakonitog postupanja u slučajevima izvlaštenja i oduzimanja nekretnina;
- osigura potpunu i učinkovitu provedbu Zakona o zaštiti nacionalnih manjina i njegova sekundarnog zakonodavstva, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama i europskim standardima, među ostalim jačanjem kapaciteta i resursa za zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina, posebno Odbora za nacionalne manjine;
- osigura potpunu usklađenost svojeg zakonodavnog okvira s pravnom stečevinom EU-a o **pravima koja proizlaze iz građanstva**, među ostalim stavljanjem izvan snage pravne osnove kojom se omogućuje razvoj programa za dodjelu državljanstva ulagačima u skladu s relevantnom sudskom praksom Suda EU-a.

Poglavlje 24. – Pravda, sloboda i sigurnost

Albanija provodi pouzdan i djelotvoran sustav za borbu protiv teškog i organiziranog kriminala. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- uskladi svoj pravni okvir s pravnom stečevinom EU-a, europskim i međunarodnim standardima za borbu protiv teškog i organiziranog kriminala, među ostalim u pogledu kriminalizacije pranja novca, te nastavi provoditi čvrst strateški okvir u tim područjima u skladu sa standardima EU-a;
- ostvari dobre rezultate u istragama, kaznenom progonu i pravomoćnim presudama u svim područjima teškog i organiziranog kriminala (uključujući trgovinu ljudima, vatrenim oružjem, drogom, seksualno zlostavljanje djece, kibernetički kriminal i pranje novca, među ostalim kao samostalno kazneno djelo), vidljive iz recentnih i detaljnih statističkih podataka;
- demonstrira proaktivan i učinkovit pristup domaćoj i međunarodnoj suradnji u izvršavanju zakonodavstva i pravosudnoj suradnji na temelju poboljšane istražne metodologije za rješavanje složenih kaznenih predmeta i daljnju provedbu mjera, čime se osigurava integritet, među ostalim kontinuiranim i temeljitim istragama koje provodi Agencija za policijski nadzor, transparentnim imenovanjima na temelju zasluga te razvojem karijere unutar tijelâ za izvršavanje zakonodavstva, posebno u policiji;
- ostvari dobre rezultate u zapljeni i konačnom oduzimanju imovine, vidljive iz recentnih i detaljnih statističkih podataka, među ostalim putem potpuno funkcionalnog međuinstitucijskog sustava za oduzimanje imovinske koristi za praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje imovine te upravljanje njome, u skladu s pravnom stečevinom EU-a i uz odgovarajuće ljudske i financijske resurse;
- pri postupanju s teškim i organiziranim kriminalom, osobito pranjem novca, nastavi pokazivati vjerodostojnu i dosljednu praksu sustavnog pokretanja financijskih istraga, vidljivu iz recentnih i detaljnih statističkih podataka;

- na odgovarajući način provede sveobuhvatan, rodno specifičan pristup sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima, koji je usmjeren na žrtve, stvaranjem pravnog, institucionalnog i operativnog okvira u skladu s pravnom stečevinom EU-a i postigne dobre rezultate u proaktivnom razbijanju mreža trgovine ljudima, s naglaskom na ženama i djevojčicama, te u potpunosti provede nacionalni mehanizam upućivanja koji se temelji na poboljšanim kapacitetima za otkrivanje, identifikaciju i pružanje smještaja, zaštite, pomoći i potpore žrtvama i potencijalnim žrtvama.

Albanija pokazuje trajne i značajne rezultate u suradnji u području droga. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- uskladi svoj pravni okvir i okvir politika o drogama s pravnom stečevinom EU-a, uključujući odredbe o redovitom ažuriranju popisa novih psihoaktivnih tvari i prekursora za droge, te djelotvorno provede svoje međunarodne obveze;
- donese i provede Nacionalnu strategiju za borbu protiv droga, istodobno osiguravajući potpunu operacionalizaciju nacionalnog sustava ranog upozoravanja i Nacionalnog opservatorija za droge na temelju integrirane i institucionalizirane mreže domaćih i međunarodnih partnera;
- ostvari dobre rezultate u pogledu zapljena droga te uništavanja i oduzimanja odgovarajuće imovine, vidljive iz recentnih i detaljnih statističkih podataka, i snažno provede zaštitne mjere kako bi se spriječilo preusmjeravanje proizvoda pri zakonitom uzgoju kanabisa.

Albanija provodi pouzdan i djelotvoran sustav za borbu protiv terorizma, radikalizacije i nasilnog ekstremizma i njihovo sprečavanje te za zaštitu kritične infrastrukture. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- osigura da su njezin pravni okvir i okvir politika za borbu protiv terorizma, radikalizacije i nasilnog ekstremizma na internetu i izvan njega te za zaštitu kritične infrastrukture i subjekata usklađeni s pravnom stečevinom EU-a i vođeni načelima predviđanja, sprečavanja, zaštite i odgovora;
- donese nacionalni plan za provedbu Zajedničkog akcijskog plana za sprečavanje i suzbijanje terorizma i nasilnog ekstremizma na zapadnom Balkanu te osigura njegovu kontinuiranu provedbu.

Albanija ostvaruje trajne i značajne rezultate u području zakonitih i nezakonitih migracija i azila te u pitanjima povezanim sa schengenskom pravnom stečevinom, viznom politikom i kontrolom svojih vanjskih granica, u skladu s Akcijskim planom EU-a za zapadni Balkan. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo za zatvaranje nakon što:

- nastavi osiguravati dostatne i održive kapacitete za upravljanje granicama i odgovarajuće osoblje za djelotvorno upravljanje mješovitim migracijskim tokovima, uključujući dokazanu sposobnost pravilne kontrole svojih granica, dostatne kapacitete za granice i prihvata te konkretne rezultate u borbi protiv nezakonitih prelazaka granice, kaznenom progonu i razbijanju kriminalnih mreža uključenih u krijumčarenje migranata te djelotvornoj međunarodnoj suradnji, među ostalim u pogledu vraćanja i ponovnog prihvata;
- osigura kontinuiranu provedbu Schengenskog akcijskog plana kako bi se učinkovito pripremila za potpunu provedbu schengenske pravne stečevine nakon pristupanja ili, prema potrebi, nakon donošenja odluke Vijeća o potpunoj primjeni schengenske pravne stečevine;

- u potpunosti uskladi svoju viznu politiku s viznom politikom EU-a, posebno ukidanjem prakse izdavanja sezonskih viza i usklađivanjem popisa zemalja čiji državljani imaju obvezu posjedovanja vize i zemalja čiji su građani izuzeti od te obveze pri ulasku s popisima EU-a tako što će u potpunosti provesti plan za usklađivanje vizne politike donesen u studenome 2025.;
- osigura funkcionalan sustav azila koji je u skladu s najnovijom pravnom stečevinom EU-a, dostatne kapacitete za identifikaciju i upućivanje osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, znatno povećanje kvalitete i broja odluka o odobravanju međunarodne zaštite te odgovarajuće kapacitete za prihvata, uključujući zasebne objekte za maloljetnike bez pratnje.

Gospodarski kriteriji

Albanija ispunjava kriterij funkcionalnog tržišnog gospodarstva. Albanija nastavlja jačati i osiguravati stabilno poslovno okruženje koje omogućuje pošteno tržišno natjecanje između domaćih i stranih subjekata, veću transparentnost i odgovornost poduzeća u državnom vlasništvu, smanjenu neformalnost i predvidljiv fiskalni okvir kojim se jamči izvršavanje poreznih obveza i smanjuje utaja poreza.

* *

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima te njihovoj provedbi nastavit će se tijekom pregovora. EU ističe da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih konkretnih navedenih pitanja s ciljem osiguravanja administrativnog kapaciteta Albanije i njezina kapaciteta za dovršenje pravne usklađenosti u svim sektorima iz ove skupine poglavlja te za daljnje postizanje napretka u provedbi i izvršavanju. Potrebno je posebno razmotriti veze između ove skupine poglavlja i ostalih skupina pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Albanije s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim normama te njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za pregovore u ovoj skupini poglavlja i koje se trebaju dostaviti Konferenciji, EU poziva Albaniju da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine EU-a.

S obzirom na sva navedena pitanja Konferencija će se u odgovarajućem trenutku morati ponovno posvetiti ovoj skupini poglavlja.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 2. listopada 2024. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina EU-a.